

ВИРІШЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ СПОРІВ ШЛЯХОМ МЕДІАЦІЇ

SETTLEMENT OF INTERNATIONAL COMMERCIAL DISPUTES BY WAY OF MEDIATION

Петрина В.Н., к.ю.н.,

професор кафедри економіко-правових дисциплін

Навчально-науковий інститут права та психології Національної академії внутрішніх справ

В даній статті досліджується такий альтернативний спосіб вирішення міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів, як медіація.

Зокрема, в статті дається міжнародно-правове визначення поняття медіації; виділяються ознаки медіації, що відрізняють її від інших способів вирішення міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів; визначаються ті переваги, що має медіація як спосіб вирішення міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів та зазначаються ті випадки, в яких зазвичай сторони міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів вживають такий спосіб вирішення зазначених спорів, як медіація.

Відповідна увага в даній статті присвячена ролі медіатора у вирішенні міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів шляхом медіації. Зокрема, досліджуються ті категорії фізичних осіб, які можуть бути залучені в якості медіаторів до вирішення міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів шляхом медіації. Визначаються функції та повноваження медіаторів при вирішенні міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів шляхом медіації. Розглядається питання про порядок оплати послуг медіаторів.

В даній роботі також визначається форма і зміст медіаційної угоди, як підстави виникнення правовідносин із вирішення міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів шляхом медіації. Розглядаються різні види правил з медіації, які застосовуються при вирішенні міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів шляхом медіації, та досліджується їх зміст і умови застосування. Також розглядається різниця між такими видами медіації, як медіація ad hoc та інституційна медіація. Визначаються установи, які можуть адмініструвати медіацію. Звертається увага та той факт, що в Законі України «Про медіацію» не приділено належної уваги питанням вирішення шляхом медіації міжнародних комерційних (зовнішньоекономічних) спорів.

Ключові слова: адміністрована медіація, інституційна медіація, медіатор, медіаційна угода, медіація, медіація ad hoc, правила з медіації.

This article examines such an alternative method of resolving international commercial disputes as mediation.

In particular, the article provides an international legal definition of the term "mediation". In this article there are highlighted the features of mediation that distinguish it from other ways of resolving international commercial disputes. The advantages of mediation as a method of resolving international commercial disputes are determined and those cases are noted in which the parties to international commercial disputes usually use such a method of resolving these disputes as mediation.

The relevant attention in this article is devoted to the mediator's role in resolving international commercial disputes through mediation. In particular, in this article there are investigated those categories of natural persons who can be involved as mediators in the resolution of international commercial disputes through mediation. The functions and powers of mediators in resolving international commercial disputes through mediation are determined. The issue of the payment procedure for mediators' services is under consideration.

This paper also defines the form and content of the pre-mediation contract, as the basis for the emergence of legal relations for the resolution of international commercial disputes through mediation. This paper considers various types of mediation rules, which rules are applicable in the resolution of international commercial disputes through mediation. This article considers the content of the said rules and the conditions of their application as well. The difference between such types of mediation as ad hoc mediation and institutional mediation is also considered. Institutions that can administer mediation are there identified in this paper. Attention is also drawn to the fact that the Law of Ukraine "On Mediation" does not pay due attention to the issue of resolving international commercial disputes through mediation.

Key words: ad hoc mediation, administered mediation, institutional mediation, mediation, mediation rules, mediator, pre-mediation contract.

Медіація (англ. mediation) згідно з нормами міжнародного права – *«це процес, незалежно від того, як він називається чи на яких підставах він здійснюється, в якому сторони намагаються досягти дружнього врегулювання спору між ними за допомогою третьої особи чи осіб (медіатора), не наділеного повноваженнями приймати обов'язкового для сторін спору рішення»* [1].

Медіація, так само як і арбітраж, є альтернативним по відношенню до судочинства способом вирішення спорів. Як спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів медіація характеризується наступними рисами:

1) вирішення спору здійснюється самими сторонами спору шляхом переговорів;

2) залученням сторонами спору до ведення переговорів між собою третьої особи – посередника (медіатора);

3) наявністю формальних правил, які регулюють процедуру вирішення спору;

4) можливістю звернення сторонами спору за послугами з організації (адміністрування) медіації до відповідної установи;

5) відсутністю формального рішення у вигляді окремого документу, яке б приймалося за результатами вирішення спору та підлягало обов'язковому виконанню.

До переваг медіації як способу вирішення спорів, зазвичай, відносять те, що вона:

«створює сприятливе та конструктивне середовище; дозволяє сторонам контролювати те, як вирішиться їх спір;

сприяє спілкуванню між сторонами;

є ефективною за часом та економічною;

є конфіденційним процесом;

допомагає навчити сторони ефективному способу вирішення спорів шляхом спільного прийняття рішень» [2].

Зазвичай сторони спору обирають для вирішення спору між ними не дружні переговори, а медіацію у двох випадках: 1) коли для вирішення спору потрібні спеціальні знання, носієм яких є медіатор; 2) коли між сторонами спору склалися достатньо напружені відносини, які не сприяють дружнім переговорам і спонукають до спілкування через посередника (медіатора).

Медіатором (англ. mediator) для проведення медіації, як правило, обирається незалежний професіонал, який є досвідченим переговорником і має належні знання щодо предмету спору. В якості медіатора зазвичай залучаються особи, які мають юридичну освіту та досвід роботи суддею, правником або арбітром. Проте, сторони можуть обрати для вирішення спору медіатора із числа осіб, що мають освіту і досвід роботи у іншій, ніж право, сфері, в якій виник спір (наприклад, будівництво тощо). Пере-

лік медіаторів та інформацію про них для зручності учасників спорів в економічно розвинутих країнах розміщується в публічно доступних реєстрах. Так, наприклад, в американському Національному реєстрі арбітрів та медіаторів Американської арбітражної асоціації (англ. The AAA National Roster of Arbitrators and Mediators) значиться понад 17000 арбітрів і медіаторів [3] і будь-який медіатор із цього реєстру за його згодою може бути обраний сторонами спору і залучений до вирішення певного спору. Проте, медіатором сторонами спору може бути обрана особа, що не зазначена у тому чи іншому реєстрі медіаторів.

Медіатор залучається на платній основі¹ для того, щоб, керуючись своїм досвідом і своїми спеціальними знаннями, допомогти сторонам знайти правомірне і взаємовигідне для сторін рішення у відповідному спорі. Медіатор роз'яснює сторонам певні положення права та комерційних звичаїв, що мають бути враховані при врегулюванні спору, та надає сторонам рекомендації щодо того, яким чином можна врегулювати спір.

Сторони зовнішньоекономічного спору за взаємною домовленістю можуть обрати для проведення медіації двох чи більшу кількість медіаторів. Якщо призначено кілька медіаторів, то усі вони є рівними за своїм статусом і мають діяти узгоджено і спільно.

Сторони можуть звернутися з проханням призначити медіатора до однієї із відповідних установ, що створюються спеціально для надання платних послуг із адміністрування (організації) процесу медіації та арбітражу. Зазвичай такими установами є арбітражні установи (англ. arbitral institutions), але такими установами можуть бути і інші організації, наприклад, біржі тощо. Послуга з призначення установою медіатора є платною.

Для того, щоб спір вирішувався шляхом медіації, сторони спору повинні укласти медіаційну угоду (англ. pre-mediation contract). Медіаційною угодою називається письмова угода учасників правовідносин про спосіб врегулювання всіх або певних спорів, які виникли або можуть виникнути між ними, шляхом проведення медіації. Медіаційна угода може укладатися у формі медіаційного застереження (статті чи розділу) в зовнішньоекономічному контракті або у формі окремої медіаційної угоди.

Зазвичай в медіаційній угоді, крім того, що спір має розглядатися шляхом медіації, зазначається також наступне:

- визначаються умови забезпечення конфіденційності медіації;
- визначається медіатор(и), що будуть проводити медіацію;
- визначаються умови оплати сторонами спору послуг медіатора (медіаторів). Зазвичай витрати, пов'язані з оплатою послуг медіатора (медіаторів) розподіляються між сторонами порівну. Проте, сторони можуть розподілити між собою ці витрати в іншій пропорції;
- визначається розклад (графік) проведення медіації, тобто визначаються дні і години, в які має проводитись медіація за участю обох сторін. Зазвичай визначається строк (тривалість медіації). Сторони можуть погодитись будь-який строк, наприклад, один день, чи один тиждень тощо. Якщо в медіаційній угоді було визначено строк медіації, то після закінчення такого строку медіація буде вважатися завершеною, незалежно від того, чи було вирішено спір, чи ні. Проте, сторони можуть своєю угодою продовжити строк медіації. Якщо строк медіації не визначається, то зазначається, що сторони будуть добросовісно

проводити медіацію допоки будь-яка із сторін не прийде до обгрунтованого висновку про її безперспективність.

Порядок вирішення спору шляхом медіації зазвичай визначається формальними правилами, у вигляді окремого документу, які називаються правилами з медіації (англ. mediation rules). Існують різноманітні правила з медіації і сторони зовнішньоекономічного спору самі вибирають ті правила медіації, які будуть визначати процедуру вирішення спору між ними. Такий вибір правил медіації фіксується в медіаційній угоді. При цьому сторони спору за взаємною домовленістю, закріпленою в медіаційній угоді, можуть обрати один із трьох варіантів: 1) самим розробити і включити до медіаційної угоди відповідні правила з медіації; 2) обрати правила з медіації певної, так званої, арбітражної установи², наприклад, Правила з медіації Лондонського міжнародного арбітражного суду (англ. LCIA Mediation Rules) [4]; 3) обрати Правила з Медіації ЮНСІТРАЛ (англ. UNCITRAL Mediation Rules) [5].

Якщо спір вирішується на підставі правил з медіації, розроблених самими сторонами спору, то тоді сторони мають самі вирішувати усі організаційні питання, пов'язані з проведенням медіації. Медіація, яка організовується самими сторонами спору, називають медіацією ad hoc (англ. ad hoc mediation). «Медіація ad hoc – це добровільний процес, коли сторони спору працюють із нейтральним медіатором для того, щоб знайти взаємоприйнятне рішення» [6].

Якщо спір вирішується на підставі правил з медіації певної арбітражної установи, то тоді організацією (адмініструванням) медіації буде за відповідну плату займатися та арбітражна установа, чії правила з медіації застосовуються. Медіацію, яка за дорученням сторін спору організовується певною установою, називають інституційною медіацією (англ. institutional mediation) [7] або адміністрованою медіацією (англ. administered mediation) [8]. Правила з медіації ЮНСІТРАЛ за взаємною домовленістю сторін спору можуть застосовуватись при вирішенні зовнішньоекономічного спору як шляхом медіації ad hoc, так і шляхом інституційної (адміністрованої) медіації.

ЮНСІТРАЛ³ для цілей сприяння вирішенню зовнішньоекономічних спорів шляхом медіації розробила і 23 липня 1980 прийняла Правила ЮНСІТРАЛ з консолідації (англ. UNCITRAL Conciliation Rules), що були затверджені Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй № 35/52 від 04 грудня 1980 року. Пізніше (у 2018 р.) ці правила були доопрацьовані і перейменовані в Правила ЮНСІТРАЛ з медіації (англ. UNCITRAL Mediation Rules). Сторони зовнішньоекономічного спору для проведення медіації за взаємною згодою можуть користуватися Правилами ЮНСІТРАЛ з медіації (англ. UNCITRAL Mediation Rules) безкоштовно та без дозволу ЮНСІТРАЛ.

Правила ЮНСІТРАЛ з медіації містять процесуальні норми, які регламентують процедуру медіації при врегулюванні зовнішньоекономічних (міжнародних комерційних) спорів. Ці Правила охоплюють усі аспекти процесу медіації і містять зразок угоди (застереження) з медіації.

Зокрема, зазначені правила визначають випадки, в яких можуть застосовуватися ці правила, а також: порядок порушення процесу медіації; кількість медіаторів, що можуть приймати участь в процесі медіації; порядок призначення медіаторів; порядок подачі сторонами заяв до медіатора; осіб, що можуть представляти сторін спору, або допомагати сторонам спору у вирішенні спору; функції, які виконують медіатори, і принципи, які мають лежати в основі їх діяльності; право сторін на звернення за послу-

¹ Погодинна ставка медіатора при вирішенні зовнішньоекономічних спорів шляхом медіації становить орієнтовно 300 доларів США. Так, наприклад, згідно з Правилами з медіації Лондонського міжнародного арбітражного суду (англ. LCIA Mediation Rules) погодинна ставка медіатора не може перевищувати 500 фунтів стерлінгів за одну годину. При цьому, за зазначеною ставкою медіатору також оплачується час, який він витрачає на переїзди, пов'язані з медіацією.

² Таких установ налічується понад однієї тисячі і низка з цих установ мають свої власні правила з медіації.

³ ЮНСІТРАЛ (англ. UNCITRAL) – це абревіатура від слів United Nations Commission on International Trade Law (Комісія ООН з міжнародного торговельного права)

гами з організації (адміністрування) медіації до відповідних установ (осіб); порядок комунікації між медіаторами та сторонами спору; порядок розголошення інформації, що стосується спору то його сторін; порядок співпраці між медіаторами та сторонами спору; порядок надання сторонами медіатору своїх пропозицій щодо вирішення спору; порядок підготовки і прийняття рішення з врегулювання спору; вимоги щодо дотримання конфіденційної учасниками медіації; порядок припинення процесу медіації; обмеження права сторін спору, що вирішується шляхом медіації, порушувати процес вирішення даного спору шляхом арбітражу або судочинства до припинення процесу медіації; витрати на медіацію та їх розподіл; порядок внесення сторонами спору депозитів в рахунок оплати послуг медіатора; недопустимість медіаторів приймати участь в інших процесах за участю сторін (наприклад, в арбітражі чи судочинстві); недопустимість використання матеріалів медіації в якості доказів в інших процесах (наприклад, при судочинстві чи арбітражі).

Зазначені правила також містять зразок угоди (застереження) про медіацію.

Процедура медіації *ad hoc* починається за домовленістю сторін, яка зазвичай досягається шляхом обміну відповідними листами. Після того, як сторони погодилися вирішувати свій спір шляхом медіації, вони повинні призначити медіатора чи медіаторів.

Після призначення медіатора (медіаторів) кожна із сторін спору має надати медіатору (медіаторам) заяву (англ. *statement*), в якій має бути викладено:

- 1) визначення предмету спору в цілому та
- 2) позицію відповідної сторони в цьому спору.

Копія такої заяви відповідна сторона надає іншій стороні спору. Медіатор має право вимагати у сторін детальних письмових пояснень щодо будь-яких питань, що на його думку стосуються суті спору.

Медіатор приймає участь у зустрічах сторін, але частіше зустрічається з кожною із сторін спору окремо для того, щоб вислухати, обговорити та чітко сформулювати позицію даної сторони, виділити головне в даній позиції та, уникаючи емоціональних дебатів сторін спору, ґрунтовно довести таку позицію до другої сторони. Медіатор є фактично неупередженим, безстороннім радником для обох сторін спору, який дораджує усім сторонам щодо можливих шляхів вирішення спору і рекомендує до прийняття певні взаємовигідні для усіх сторін зовнішньоекономічного спору рішення. Медіатор не має повноважень приймати будь-які рішення, збирати докази, запрошувати свідків тощо. Метою діяльності медіатора є забезпечення прийняття сторонами спору взаємоприйняттого рішення з певного спору.

До обов'язків медіатора входить:

- займати нейтральну позицію по відношенню до усіх сторін спору;
- проводити зустрічі з кожною із сторін спору для обговорення шляхів врегулювання спору;
- вивчати документи та відповідну інформацію, що стосуються спору, та/або можуть допомогти врегулювати спір. Доводити такі документи та інформацію до усіх сторін спору;
- зустрічатися із визначеними сторонами свідками та іншими особами, отримувати від них показання та інформацію, що стосується відповідного спору;
- сприяти тому, щоб кожна сторона спору чітко визначилася із своєю позицією у спору;
- сприяти тому, щоб усі сторони спору прийшли до спільного рішення щодо врегулювання даного спору;
- допомагати сторонам скласти відповідне рішення з врегулювання спору;
- підготувати документи, необхідні для реалізації рішення з врегулювання спору;
- тримати конфіденційною інформацію щодо спору та його сторін.

Для проведення інституційної (адміністрованої) медіації сторони зовнішньоекономічного спору за взаємною згодою мають звернутися за наданням платних послуг з організації (адміністрування) медіації до узгодженої сторонами спору відповідної установи (такими установами можуть бути арбітражні установи, біржі тощо). Так, наприклад, якщо сторони зовнішньоекономічного спору за взаємною домовленістю звернуться за наданням платних послуг з організації (адміністрування) медіації до такої установи, як Лондонський міжнародний арбітражний суд (англ. *London Court of International Arbitration*), то вони набудуть право на користування при здійсненні медіації Правилами з медіації Лондонського міжнародного арбітражного суду (англ. *LCIA Mediation Rules*). Процедура медіації за цими правилами розпочинається шляхом подання стороною (сторонами) зовнішньоекономічного спору до Лондонського міжнародного арбітражного суду письмового запиту на медіацію (англ. *Request for Mediation*).

Запит на медіацію має містити наступні відомості:

- коротке викладення суті спору і ціну вимоги відповідної сторони спору до іншої;
- повне найменування, місцезнаходження та контактну інформацію сторін спору та їх уповноважених представників;
- ім'я, адресу та контактну інформацію медіатора (якщо сторона/сторони визначились з його кандидатурою) [4].

До Запиту на медіацію має додаватися копія угоди сторін спору про те, що даний спір або усі спори між ними мають вирішуватися шляхом медіації. Якщо Запит на медіацію подається тільки однією стороною спору, то така сторона має надати копію Запиту на медіацію іншій стороні (сторонам) спору.

Подаючи Запит на медіацію до Лондонського міжнародного арбітражного суду сторона (сторони) зовнішньоекономічного спору має сплатити зазначеній установі реєстраційний збір в сумі 1950,00 фунтів стерлінгів [4]. В подальшому послуги Лондонського міжнародного арбітражного суду з адміністрування медіації оплачуються сторонами спору, головним чином, на погодинній основі за встановленими розцінками. Послуги Лондонського міжнародного арбітражного суду з адміністрування медіації серед іншого включають в себе призначення ним медіатора. Медіатор може бути запропонований самим Лондонським міжнародним арбітражним судом, або стороною/сторонами спору. Якщо медіатор запропонований стороною/сторонами спору, то Лондонський міжнародний арбітражний суд в якості послуги перевіряє чи не існує перешкод для виконання запропонованим медіатором своїх функцій у даній справі у зв'язку з 1) упередженістю та/чи залежністю такої особи по відношенню до тієї чи іншої сторони спору; 2) недостатністю кваліфікації такої особи для того, щоб бути медіатором при вирішенні даного спору.

Після призначення медіатора сторони спору в узгодженій між ними формі мають поінформувати медіатора про суть спору. Не пізніше, ніж за 7 днів до початку узгодженої між сторонами і медіатором сесії з медіації (англ. *mediation session*) мають надати йому у письмовій формі заяви (англ. *statements*), в яких має бути коротко викладена суть спору, аргументи сторін та питання, що мають бути вирішені. Такі заяви мають супроводжуватися документами, на яких є посилання в заявах. Кожна сторона надає другій стороні копію наданої нею до медіатора заяви.

Медіація проводиться медіатором так, як він вважає за потрібне, з врахуванням побажань сторін спору. Так, медіатор може спілкуватися зі сторонами спору як усно, так і письмово; зустрічатися з усіма сторонами разом, або ж із кожною стороною окремо; проводити зустрічі очно, або по телефону чи відео тощо. Медіатор визначає якою

мовою буде здійснюватися медіація, якщо інакше не встановлено за спільною згодою сторін спору.

Медіація вважається завершеною якщо:

1) сторонами спору за результатами медіації укладено мирову угоду (англ. settlement agreement), якою врегульовано даний спір; або

2) сторони спору повідомляють медіатора про те, що на їхню думку врегулювання спору шляхом медіації є неможливим і що вони бажають припинити медіацію; або

3) медіатор повідомляє сторони спору про те, що на його думку, спір не може бути вирішений шляхом медіації; або

4) строк медіації, зазначений в Угоді про медіацію закінчився, і сторони спору не домовились про продовження цього строку [4].

Мирова угода за результатами медіації укладається тоді, коли сторони спору (тобто сторони угоди про медіацію) домовились про врегулювання спору. Ця угода складається сторонами за допомогою медіатора і підписується сторонами спору. В угоді за бажанням сторін зазначаються умови, на яких було врегульовано спір. Підписання мирової угоди за результатами медіації накладає на сторін обов'язок дотримуватися її положень. Якщо сторони спору не домовляться про інше, то угода за результатами медіації може бути підписана електронними підписами сторін.

Витрати на медіацію включають в себе: 1) гонорар медіатора (англ. mediator's fees), 2) організаційні витрати (англ. expenses), 3) витрати на адміністрування медіації відповідною установою. Витрати на медіацію, якщо про інше не домовились сторони, розподіляються між сторонами порівну. Сторони спору несуть солідарну відповідальність за сплату витрат на медіацію перед медіатором та арбітражною установою.

З метою забезпечення сплати витрат на медіацію на початку процедури медіації сторони спору в рівних частинах (якщо сторони не домовились інакше) мають сплатити арбітражній установі зазначений нею авансовий платіж для покриття витрат з медіації (англ. advance payment for costs). Без сплати такого авансу медіатор не буде призначений і медіація не буде розпочата.

Процес медіації є конфіденційним і медіатор та сторони спору не мають розголошувати інформацію з ним пов'язану без згоди інших учасників цього процесу, крім випадків, передбачених законодавством. При медіації не передбачено ведення протоколів чи іншої фіксації процесу медіації.

Якщо тільки сторони не домовилися про інше, вони, не дивлячись на те, що триває процес медіації, можуть розпочати з цього самого спору судовий або арбітражний процес.

Для того, щоб спонукати країни світу до широкого застосування медіації як способу вирішення зовнішньоекономічних спорів та забезпечити уніфікацію законодавства країн світу, направлено на правове регулювання медіації, ЮНСІТРАЛ в 2002 році розробила Модельний закон про міжнародну комерційну консiliaцію (англ. Model Law on International Commercial Conciliation). В 2018 році цей модельний закон було доопрацьовано та перейменовано на Модельний закон ЮНСІТРАЛ про міжнародну

комерційну медіацію та міжнародні мирові угоди, укладені за результатами медіації (англ. UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation).

В даному модельному законі дається визначення поняття «міжнародна комерційна медіація» та визначаються ознаки цього виду медіації. В ньому розглядаються процедурні аспекти медіації, включаючи кількість та порядок призначення медіаторів; початок та закінчення процесу медіації; проведення медіації; зв'язок (комунікація) між медіатором та іншими сторонами; конфіденційність медіації; допустимість доказів, використаних в медіації, в інших провадженнях (судових чи арбітражних), а також питання, що виникають після медіації, такі як виконання медіатором функцій арбітра та можливість виконання угод за результатами медіації.

В Модельному законі ЮНСІТРАЛ про міжнародну комерційну медіацію та міжнародні мирові угоди, укладені за результатами медіації (надалі – «Модельний закон ЮНСІТРАЛ») закріплені норми, що мають застосовуватися країнами світу для виконання міжнародних угод за результатами медіації, а також розглядається право сторони посилається на міжнародні мирові угоди, укладені за результатами медіації, в процесі судочинства. В ньому передбачений вичерпний перелік підстав для відмови в виконанні міжнародних мирових угод, укладених за результатами медіації. В цьому законі передбачено, що початок процедури медіації призупиняє плин строку позовної давності.

Важливу роль в міжнародно-правовому регулюванні медіації в країнах-членах Європейського Союзу грає Директива № 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради про деякі аспекти медіації в цивільних та комерційних справах від 21 травня 2008 року (англ. Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters).

В грудні 2018 року було прийнято Конвенцію ООН про міжнародні мирові угоди, укладені за результатами медіації (англ. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation), підписану Україною 7 серпня 2019 р. Дана конвенція в Україні поки що не ратифікована.

Правові відносини з медіації в Україні регулюються Законом України «Про медіацію», який було прийнято 16 листопада 2021 року. Цей закон увібрав в себе певні положення Модельного закону ЮНСІТРАЛ. Проте, в Законі України «Про медіацію» не надано відповідної уваги міжнародним аспектам медіації, зокрема питанням визнання та виконання міжнародних мирових угод, укладених за результатами міжнародної комерційної медіації. З огляду на вищезазначене, треба прийняти до уваги, що згідно із частиною 2 статті 2 даного Закону України «якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачені інші правила, ніж ті, що встановлені цим Законом, застосовуються правила міжнародних договорів України» [9].

ЛІТЕРАТУРА

1. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/mediation/conventions/international_settlement_agreements (дата звернення: 08.11.2024).
2. What is Mediation? URL: <https://www.hkiac.org/mediation/what-is-mediation> (дата звернення: 08.11.2024).
3. Who Are the Arbitrators? URL: <http://arbitration.uslegal.com/arbitration/who-are-the-arbitrators/> (дата звернення: 08.11.2024).
4. LCIA Mediation Rules. URL: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia_mediation_rules_2020.aspx (дата звернення: 08.11.2024).
5. UNCITRAL Mediation Rules (2021). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/22-01369_mediation_rules_ebook_1.pdf (дата звернення: 08.11.2024).
6. Resolving Disputes Efficiently through Ad Hoc Mediation. URL: <https://hrladvocates.com/ad-hoc-mediation/> (дата звернення: 08.11.2024).
7. Institutional #Mediation with Hannah Tümpel. URL: <https://wagner-arbitration.com/2024/05/02/institutional-mediation-with-hannah-tumpel/> (дата звернення: 08.11.2024).
8. Mediation administered by a provider, or a self-administered mediation. URL: <https://www.simi.org.sg/What-We-Offer/Users-Of-Mediation/Decision-Tree/Mediation-administered-by-a-provider-or-a-self-administered-mediation> (дата звернення: 08.11.2024).
9. Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення: 08.11.2024).